

حاملگی‌های "ناخواسته" و عوامل مؤثر بر آن در ایران

محمد جلال عباسی شوازی (Ph.D.)^۱، میمنت حسینی چاوشی (M.A.)^۲، بهرام دلاور (M.D., M.P.H.)^۳.

۱- استادیار، گروه جمعیت‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

۲- کارشناس مسئول اطلاعات امور جمعیتی دفتر سلامت خانواده و جمعیت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تهران، ایران.

۳- مدیرکل سلامت خانواده و جمعیت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تهران، ایران.

چکیده

مقدمه: مطالعات بیانگر آن است که علی‌رغم موفقیت برنامه تنظیم خانواده در ایران در سال‌های اخیر، نسبت قابل‌توجهی از حاملگی‌ها، ناخواسته هستند. هدف از این مطالعه تعیین میزان حاملگی‌های "ناخواسته" در ایران و بررسی تاثیر عوامل جمعیتی و اجتماعی-اقتصادی بر روی حاملگی "ناخواسته" می‌باشد.

مواد و روشها: به‌منظور دستیابی به اهداف این مطالعه، داده‌های "بررسی ویژگی‌های جمعیتی و بهداشتی در ایران" انجام شده در سال ۱۳۷۹ توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مورد استفاده قرار گرفت و تعداد ۵۴۲۰ نفر از زنان همسردار حامله در زمان مطالعه انتخاب و بررسی گردیدند.

نتایج: نتایج نشان داد که در زمان تحقیق برای حدود ۳۵٪ از حاملگی‌ها تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی انجام نشده بود؛ که حدود ۱۹٪ آن نابهنگام و ۱۶٪ ناخواسته بود. بین میزان حاملگی‌های برنامه‌ریزی نشده و نوبت حاملگی زنان ارتباط وجود داشت. علاوه بر آن، درصد قابل توجهی (۴۲٪) از زنانی که حاملگی خود را برنامه‌ریزی نشده اظهار داشتند پیش از حاملگی از یک روش پیشگیری استفاده می‌کردند. روش‌های سنتی و قرص به ترتیب بالاترین روش مورد استفاده قبل از حاملگی‌های ناخواسته در مناطق شهری و روستایی بوده است.

نتیجه‌گیری: پیشنهاد این مطالعه این است که میزان حاملگی برنامه‌ریزی نشده را می‌توان به‌وسیله اجرای برنامه‌های "بهبود کیفیت خدمات تنظیم خانواده" کاهش داد. چنین برنامه‌هایی باید زوجین استفاده‌کننده از روش‌های سنتی را در مناطق شهری و زوجین استفاده‌کننده از قرص پیشگیری در مناطق روستایی را به‌عنوان گروه هدف در نظر بگیرند.

کل واژگان: حاملگی‌های ناخواسته، حاملگی‌های نابهنگام، حاملگی‌های برنامه‌ریزی نشده، و تنظیم خانواده.

آدرس مکاتبه: دکتر محمد جلال عباسی شوازی، گروه جمعیت‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

پست الکترونیک: mabbasi@ut.ac.ir